

[Bøgholm.]

blevet de små staters område, ude af stand til at træffe verdenspolitiske beslutninger eller blot bestemme over sin egen skæbne.

Krigen sluttede, da de amerikanske og russiske soldater mødtes ved Elben, unge mænd fra Asien og Amerika. Forholdene er unægtelig ændret fra den gang mod slutningen af det 18. århundrede, da den første amerikanske gesandt, John Quincy Adams, kom til Potsdam og en officer af garden spurgte ham om hans navn og stilling, og han svarede: jeg er gesandt for USA, hvorpå den preussiske garderofficer spurgte: hvad er USA? Da de amerikanske hære i 1945 nåede Elben, var der ingen preussiske garderofficerer tilstede for at modtage dem.

Når amerikanske soldater i dag står vagt ved det europæiske demokratis østgrænse, er det udtryk for, hvor fundamentalt ændret forholdet mellem kontinenterne er. Også økonomisk ligger i dag tyngdepunktet på den anden side af Atlanterhavet. 80 pct. af den vestlige verdens guldbeholdning findes i dag i USA.

Hvor forskelligt er ikke alt fra den tid, da Mississippis bomuld blev sendt over Atlanterhavet fra New Orleans til Le Havre for med flodbåde at gå videre til Paris og derfra med hestekøretøjer til de store tekstilfabrikker i Alsace, hvorfra vognene førte fattige mennesker fra Pfalz og Rhinlandene med tilbage. Hele denne udvikling på det økonomiske og militære område har gjort Europas fred og økonomi afhængig af magter udenfor Europa.

Derfor var det også et stærkt europæisk ønske, at det skulle have været muligt at fortsætte krigens samarbejde mellem de sejrende stormagter også ind i fremtiden. Russisk politik umuliggjorde dette. Yalta- og Potsdamaftalerne var baseret på, at det frie Østeuropa fik samme mulighed som det befriede Vesteuropa til at vælge sin egen vej. Dette blev ikke tilfældet. Man talte om, at Amerika ville kolonisere Europa, men de amerikanske tropper, der besatte franske, belgiske og hollandske havne, er forlængst trukket tilbage. Vestens stater har

kunnet genoptage deres frie liv. Alle øststater holdes i dag besat af stærke russiske troppestyrker, og i det politiske liv er først tilhængerne af samarbejdet mellem øst og vest, dernæst den nationale kommunismes ledere fjernet, og mange er ikke længere i live. I den russiske verden er der også demokrati, sagde det ærede medlem hr. Aksel Larsen i en udtalelse til „Frit Danmark“. Javel, men det er galgens demokrati. Det russiske kommunistpartis netop afsluttede kongres sagde mangt og meget, og måske først og fremmest gennem det, der ikke blev sagt.

Der var ingen hilsner fra Gomulka, engang polsk kommunismes fanatiske leder, fra Clementis, engang den czechiske kommunismes beundrede udenrigsminister, eller fra Marty og Tillon i Frankrig. Der blev ikke holdt mindetaler over den ungarske kommunismes hero, den hængte Rajk, over Dimitrov, der ikke overlevede behandlingen i de russiske hospitaler, eller over den dræbte Kostov. Det var et verdenskommunismens råd, der mødtes i Moskva, men de delegerede kom ikke for at give råd, de kom for at modtage ordrer. Det er karakteristisk for den russiske kommunismes udvikling, der har fået en så stærk indflydelse på hele verdenspolitikken, at da man ophævede Komintern, grundede man samtidig i Moskva den panslaviske komité, og marskal Stalin udtalte — jeg beder om tilladelse til her og senere at anføre et enkelt citat —:

„Forbundet mellem de slaviske folk er ikke nogen czaristisk panslavisme, skabt af storhedsdrømme, men det er et forbund mellem ligestillede slaviske stater. Sovjetunionen går ind for et sådant forbund“.

Ja, til en vis grad kan det vel siges, at de slaviske stater er ligestillede, og på den anden side jerntæppet er man i alt fald fælles om menneskelig ulykke, om terror og diktatur. Men ingen vil være i tvivl om, hvor ledelsen ligger øst for jerntæppet.

Ruslands kommunisme begyndte som den russiske sektion af kommunismens Internationale, men den har udviklet sig til at blive en russisk imperialisme, og de kom-